

DE PRAKTIJK- KLAS IS EEN SCHOT IN DE ROOS

Sinds het schooljaar 2017/2018 kent het noordoosten van het land een primeur: de praktijkklas. Leerlingen uit de praktijkklas gaan elke woensdagochtend praktisch aan het werk. De klas bestaat uit negen leerlingen van drie verschillende scholen. Leerlingen die het in het reguliere schoolsysteem soms wat moeilijk hebben, maar die hier met hun handen en hun hart kunnen werken.

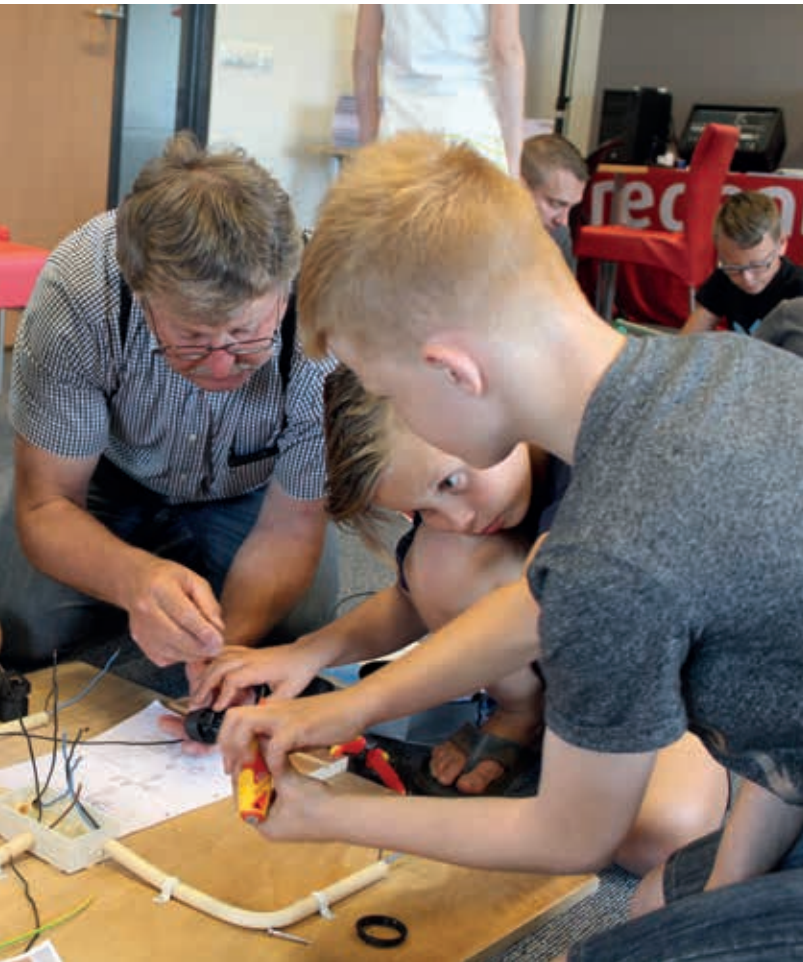
Initiatiefnemer van de praktijkklas is Harry Bouwman, bevlogen leraar op De Ark in Oldemarkt. Hij liep al jaren rond met het idee dat er iets anders moest komen voor leerlingen die moeite hebben met de gewone lesstof. Veel basisscholen kennen al jaren de plusklas voor leerlingen die juist niet voldoende worden uitgedaagd. Maar degenen die aan de ‘andere kant’ uitvallen, worden vaak over het hoofd gezien.

“Op een gegeven moment heb ik mijn ideeën gedeeld met Ruud Plomp, als orthopedagoog en onderwijskundige betrokken bij Accrete, het schoolbestuur waartoe ook De Ark hoort,” vertelt Harry. “Ruud ging meteen naar het bestuur. Al snel kreeg ik groen licht om te starten met een pilotgroep. De bestuurscommissie, die zich onder meer bezighoudt met de toekenning van arrangementen voor leerlingen met een bijzondere hulpvraag, boog zich over de vraag wie voor deelname in aanmerking kwam. Ze overlegde met leraren, intern begeleiders en ouders. De keuze viel op leerlingen uit groep 5 tot en met 8 in de leef-

tijd van 10 tot 12 jaar die moeite hebben met de gewone lesstof en een uitstroomprofiel praktijkonderwijs en/of VMBO-basis hebben. Veel van de leerlingen leren gewoon op een andere manier dan volgens het ‘normale’ systeem.”

LESSEN IN DE PRAKTIJK

Vorig jaar eind november ging de praktijkklas van start. Harry Bouwman begon met het uitbreiden van zijn netwerk. Harry: “Ik ben dus zelf aan de slag gegaan. Mijn bedoeling met de praktijkklas waren lessen in de praktijk, in het werkveld. Bij het eerste het beste bedrijf waar ik aanklopte, viel ik meteen met mijn neus in de boter. Harm Vredenburg van het gelijknamige installatiebedrijf in Steenwijk stond direct te popelen om mee te doen.” Harm: “We willen mensen mee laten kijken, laten zien wat we doen en wat het betekent om in de techniek te werken. Het is meer dan vieze handen en een vieze overall. Om op de toekomst voorbereid te zijn, is het voor ons van belang dat er goed onderwijs is. Dat is de basis voor onze toekomstige collega’s. Ik heb meteen voorgesteld om structureel een

doen tijdens de praktijkklas echt nieuwe vaardigheden op. Waar ze vaak het idee hebben dat ze iets niet kunnen, merken ze nu dat zij verschillende dingen juist goed kunnen. Dat doet echt iets met hun zelfvertrouwen. Ik heb een 'praktijklesrooster' gemaakt voor de woensdagochtenden. We hebben heel veel verschillende bedrijven bezocht. De kinderen hebben deelgenomen aan activiteiten op het gebied van techniek, zorg en welzijn, horeca, groenvoorziening en andere richtingen waarvoor praktische vaardigheden nodig zijn. Bij Harm Vredenburg hebben ze bijvoorbeeld geleerd hoe ze een verlengsnoer moeten maken, ze hebben een windgong gemaakt en ze weten hoe ze een centraaldoos moeten monteren. Bij woonzorgcentrum Nijstede hebben de leerlingen in de keuken geholpen en ze hebben spelletjes gespeeld met de bewoners. Verder zijn ze ook buiten aan de slag gegaan; denk aan werken in het riet, stokken plaatsen bij bomen en bloembakken vullen."

keer in de maand met de praktijkklas hier te komen. Voor mij zijn er twee belangrijke redenen om mee te helpen. Ik wil deze bijzondere kinderen graag een extra kans bieden en ik wil ook laten zien dat wij als bedrijf sociaal betrokken zijn. Elke maand als de kinderen hier komen, ben ik zelf ook aanwezig en maak ik een deel van de les mee. Het is prachtig om te zien hoe deze kinderen in een half jaar tijd zijn gegroeid."

Het enthousiasme van de mensen die Harry benaderde, bleek een terugkerend fenomeen. "Ik had gehoopt dat we her en der konden binnenkijken, maar de leerlingen

Harry kon niet terugvallen op de reguliere lesstof, dus maakte hij voor elke bijeenkomst zelf een les op het niveau van de leerlingen. "De leerlingen hebben een lesmap die ze elke keer moeten meenemen naar de praktijkklas. Hierin staat de les beschreven. Zij houden in de lesmap zelf een logboek bij en noteren wat ze die dag hebben geleerd. Zo leren ze reflecteren. We sluiten elke les af in een kring. We gaan op de grond zitten en degene die de 'talking stick' vasthoudt, mag vertellen wat hij die dag geleerd heeft of wat hij ervaren heeft." Harm vult aan: "Het is belangrijk dat de kinderen dan stil zijn, maar nog belangrijker dat ze leren luisteren naar elkaar. Zo is de mening van iedereen even belangrijk en waardevol."

WAARDERING

Inmiddels is het pilotjaar afgelopen. De laatste praktijklessen vond plaats bij meester Harry thuis. De leerlingen mochten daar een krukje in elkaar zetten en schilderen; een combinatie van vaardigheden die ze het afgelopen jaar hebben opgedaan. “Volgend jaar gaan we op alle scholen binnen Accrete praktijklessen aanbieden. We krijgen zelfs eigen praktijklokalen, met verschillende faciliteiten om praktische vaardigheden aan te leren. Om de week gaan we op locatie aan het werk, zoals we dat nu ook deden.” De praktijkklas wordt deels bekostigd vanuit middelen die in het kader van Passend Onderwijs door de overheid ter beschikking worden gesteld. “Het gaat tenslotte om onderwijs op maat. Het resterende deel financiert het bestuur uit eigen middelen, zoals de inrichting van de lokalen. Ik ga me fulltime bezighouden met de praktijkklas.

De leerlingen aan het woord

Tiemen, Joran en Lars staan op het punt om naar het voortgezet onderwijs gaan. Ze hebben sinds november de lessen in de praktijkklas gevolgd en vonden het alle drie een fantastische ervaring. “We gaan alle drie straks naar het VMBO. Twee van ons gaan kader doen, één praktijk. We wisten al wat we wilden doen, maar de lessen in de praktijkklas hebben het duidelijker gemaakt. De basisschool vonden we niet altijd even leuk. We vinden het allemaal best lastig om stil te zitten, te luisteren en uit boeken te leren. Het was wel leuk om soms mee te helpen met klusjes. Dat hebben we het afgelopen jaar verschillende keren gedaan. We konden toen gebruiken wat we leerden in de praktijkklas. Daar zijn we tenminste echt bezig, daarvan leren we veel meer. Hartstikke jammer dat de praktijkklas pas begon toen wij al in groep 8 zaten.”

Noor is 11 jaar, zit in groep 7 en is het enige meisje in de praktijkklas. “Dat vind ik helemaal niet erg hoor. Het is een leuke groep en door de activiteiten leer je elkaar best snel kennen. Ik vond eigenlijk alles wel leuk wat we hebben gedaan in de praktijkklas. Maar het allerleukst vond ik, denk ik, toen we naar het verzorgingshuis zijn gegaan. Ik mocht toen de haren wassen van een paar bewoners. Misschien word ik later wel kapster.”

“Zo zal ik mijn netwerk blijven uitbreiden. Ik heb bij alle lessen begeleiding nodig, bijvoorbeeld van gepensioneerde vakmensen. Tot nu toe was dat trouwens geen enkel probleem. Mensen delen graag hun ervaring en kennis met jonge kinderen.”

Ruud Plomp, orthopedagoog/onderwijskundige vult aan: “Ik ben tweewekelijks komen observeren in de praktijkklas. Door bezig te gaan met uiteenlopende praktische opdrachten ervaren deze leerlingen, die cognitief wat zwakker zijn, eindelijk dat zij iets presteren wat waardering en voldoening geeft. Daarnaast ontmoeten ze veel verschillende mensen en zo doen ze weer sociale vaardigheden op. Dat is zo ontzettend belangrijk voor hun eigenwaarde! Ook ontdekken ze hier in een vroeg stadium welke beroepsgerichte mogelijkheden er zijn bij de overgang van PO naar VO. Wat past bij hun interesses en kunnen. Deze voorbereiding wens ik alle leerlingen toe.”

PRIMEUR

Harry Bouwman zocht eerder al naar vergelijkbare projecten, maar kon niets vinden. “Blijkbaar hebben we een echte primeur te pakken. In oktober van dit jaar organiseren we een landelijke studiedag voor leraren. Ik verwacht dat dit concept snel navolging krijgt. In de bijna veertig jaar dat ik leraar ben, heb ik het basisonderwijs zien veranderen. Er is zo weinig tijd voor vakken als handarbeid en techniek. Leerlingen die moeite hebben met de theorie hebben het daardoor zwaar. Juist die kinderen zie ik opbloeien. Afgaand op de reacties in het land is het een schot in de roos. Uit een evaluatie begin juli bleek opnieuw de waardering vanuit het bedrijfsleven en instellingen. Jan Spanjer, de voorzitter van het college van bestuur van Accrete, gaf aan dit soort lessen op termijn aan alle leerlingen van Accrete te willen aanbieden.”

Harry vat het pilotjaar als volgt samen: “De leerlingen die deelnemen aan de praktijkklas doen voortdurend succeservaringen op. Ze kunnen iets en zijn trots op wat ze gemaakt en gedaan hebben. De vooraf gestelde doelen hebben we ruimschoots behaald. De leerlingen gaan met plezier naar school, zijn enthousiast geworden voor een vakrichting en hebben een groter gevoel van eigenwaarde gekregen; ze doen ertoe. Kortom, het zijn gelukkige kinderen.”